

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Ambrosius Calepi||nus Bergomates: professor de||uotus
ordinis Eremitarum sancti Au||gustini: Dictionum
latinarum e greco || pariter diriuantiu[m]:
earu[n]de[m]q[ue] interpre||tationu[m] collector ...**

Calepino, Ambrogio

[Wien], 1512

VD16 VD16 C 227

R Ante H

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97871](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97871)

Romen itaq; solum retinuerit: vln vero r ratione
 z effectū perdidit.
Retento as. frequentatiuū sepe retineo. Plaut. in ast.
 Cur me retentat? Et retentare iterū tentare. Quis.
 lib. j. me. Frigis metuitq; loqui ne more iuuece: Du
 giat r timide verba intermissa retentat: id est iterum
 tentat proferre.
Retinacula: quibus aliqd retinet siue remorat. Virg.
 lib. j. geor. Atq; amerina parat lente retinacula vici.
Retorqueo es. retro iacio vel mitto. Amb. li. j. offi. Et
 quis septus armatis nō retorquebat cōiūciū.
Retracto as. a retrabo: qd significat rursus traho: re/
 uoco ve. Unde liber retractationū: quē pater meus
 Aug. edidit recte appellatus: in quo que min^o docte
 alibi tractauerat retractauit. i. reuocauit. Aliquādo
 retractare est retro trahere/ reculare/ reuicere. Virg.
 lib. i. en. Semianimesq; micant digiti ferrūq; retra/
 ctant. Colu. lib. v. Hec eozūq; similia post putationē
 tractanda sunt retrotractanda z remouenda.
Retrimuo recōpendo: quasi retro tribuo.
Retrimētū a retero is. videt esse sicut detrimentum a
 detero. Car. Amurca cuz ex olea est expressa qui est
 humor aquatilis ac retinētū conditū in vas scitile.
Retorridus da. dum. quod intempēstiuē amissis virib^o
 a sole torretur. Colu. lib. iij. Si in olea vnus ramus
 tota fiet retorrida.
Retorescere idem est qd retorridū fieri. Idem lib. iij.
 Deinde sata non ita enutriunt: vt ante cōualecāt ac
 prostant q̄ retorescant.
Rerrudo is. penul. pro. retro trudo. Plau. in epi. Lepi
 rursum vorium ad illa paucillatim accedere quasi re/
 truderet hominē me vis inuicim.
Retundo is. Vide in dictione cundo.
Reualefco cis. ad sanitatē redigo. Gel. Q in eozum si
 nibus sub ipso oppido ex capitali morbo reualuisset.
Reuenio is. pe. cor. retro venio/ reuertor.
Reuertor deponens: et reuerto redeo: q̄si retro verto.
 Cic. apio. Conscendēs iam nauē epheo leo dicitiam
 iam reuertit. Et lib. iij. offi. Factus ē alter eius sisten
 di vas: vt si ille nō reuertisset: moriēdū esset ip̄i. Ali/
 quādo reuertit ponit simpliciter. p venire/ diuertere.
 Idē Ad Chrysipti laqueos reuertamur: cuz nihil de
 Chrysipto antea dixisset.
Reuelo as. penul. pro. contrariū est suo simplici: velo
 qd rege significat: vt reuela oculos meos: id ē aperi
 et detege.
Reuello is. vide in dictione vello.
Reuiso is. redeo vt videam. Terē. in an. Reuiso quid
 agant: aut quid capret cōsiliū. Plau. in truc. Nūquid
 naz me vis aliud? Et quādo ociū tibi sit me reuisas
 id est ad viuendū me reuenias.
Reuulso is. reuixi rursum viuus fio.
Reuoco as. penul. cor. retro uoco/ reduco/ retrabo/ re/
 trouertor/ reuulso. Die. Non illū vxoris lachrymę
 nec cōmuniō sanguinis: nō despectans cūta ex alto
 de^o a celere reuocat. i. retrahit: vnde z reuocare pe/
 dem dicimus nō modo de animalibus: sed etiam de
 fluminibus. Virg. Luncatur z armis rauca sonās
 reuocatoq; pedem. Sal. Sepius vindicatū est in eos
 qui contra imperium in hostem pugnauerant: quoz
 tardius reuocati pelio excesserant q̄ qui signa reli/
 querunt: aut pulsi loco cedere ausi erant. i. retro vo/
 cati. Plaur. in cur. Postq; hęc mihi narrauit ab illo
 reuocat me illico. i. vt redeam vocat. Lactā. lib. iij.
 Facientia mortuoz corpora eregit: eozq; nominibus
 suis inlamos a morte reuocauit. i. suscitauit. Ali/
 quādo reuocare significat per vices mutuo vocare.
 Car. Quod nobis ministrare pueri diebus festis ci
 cer viridi: qui nos puocare cum audeant: nos illos

reuocare timemus. Quibus compositū est ad reuoco
 Cic. j. offi. Danda igit opera est: vt si etiā aberrare
 ad alia ceperit ad reuocet oratio.
Reuolo as. pe. cor. retro volo. Cic. libro. iij. de natura
 grauis Equē in tergo huolāriū colla z capita in tergo
 reponit: quod qz ipse dix facere nō potest: quia non
 habet vnde nitatur: reuolat: vt ipse quoz quecat in
 eius locū succedit ex his q̄ assequit: eoz vicissitudo
 in omi cursu conseruat.
Reus: dicitur quicunq; in litem adducitur: etiā si nihil
 admiserit. i. contra quē quispiam agit. Cic. lib. ij. de
 ora. Reos appello non modo eos qui arguūtur: sed
 omnes de quozū re disceptatur. Unde a re dicit reus
 qz rei alicui obnoxius sit: vel a re quā promittit: reus
 fieri: vt Disco. inquit nihil aliud est nisi apud pzetozē
 legibus interrogari.
Reus agit qui accusat. Reus peragitur qui battual
 Plinius iunior. Dum ille peragitur reus sedimus.
 Iureconsul. Derogisse rei non alis quis videtur nisi
 et condemnauerit.
Reus stipulādo qui stipulaf. Reus pmittendo qui suo
 noie quid p altero promittit.
Reus voti inquit sacro. qui suscepto voto se numis
 nibus obligat.

R Ante M

Rba fluui^o a quo nomē medicamēto notabili: vt Am/
 mianus inquit: quod r̄ con seu r̄ba barbap atq; pon
 ticum vocatur.
Rhadamantibus Jouis ex europa filius z rex lycie: qui
 qz seuerus fuerit et iusticie executor: fingitur a poetis
 apud inferos nocētū explorare culpas. De quo Vir
 gi. lib. vj. Hnosius hic rhadamantibus habet durissi
 ma regna. Castigatoz auditos dolos: subigitq; fateri.
 Quē quis apud superos furto letat^o inani. Distulit
 in serā cōmissa piacula morte.
Rbagades et rbagadia vocant scissure q̄ in sede. pueni
 unt. Dicit rbagades a verbo greco παγίω quod
 significat abrupō. De hoc in dictione condylomata.
Comedo vulgariter māçadure de muro.
Rhanusia: vide in dictione rami.
Rhammetee nomen populi viri.
Rbampsinus nomen propitiū regis egypti: vt Hero
 do. lib. ij. hist. refert.
Rbagearum: nomen ciuitatis medozum ab auulsiōne
 terremotus.
Rhea celi z terre filia: quę alio nomine cibelle dicitur.
Rbeda vocabulū gallicū vt inqt Quinti. Et significat
 carrucā. Unde a Liccone rbedarius dicitur est aurē
 ga rectorq; ipsius rbede: inde epi redium
Rbegyum oppidum situm in margine Italię cui greci
 nomē dederē a fractura per y. rbegyon em grecē ab/
 ruptū dicit. Nam em scilia auulsa abruptaq; est ad
 Italia Trogu: qm inqt grece abrupta hoc nomine
 pnunciat: greci a debiscendi argumento nomē dede
 re Olym rbegyne ciuitatē: ingens fuit portētia: ob eā
 qz causam nomē ciuitati factū esse autumāt: quasi re/
 gia vrbs foret: vñ z Stra. scribit quosdā erit in asse
 a quodā rege dici potuisse. Sicq; abiq; aspiratione
 scribendū esset. Ab rbegyo dicitur sunt rbegyni. Est
 aliud regiū cisalpine gallicę opidū nō longe a parma
 et mutina a lepidio instauratū qd et regiū lepidi pro
 differētia alterius dicit: a quo regiensis: sed melius
 dicit regiū lingobardię.
Rbebanus fl. vnus in faucib^o bosphori thracię vt Plī.
 lib. v. testatur.
Rbemi populi gallicę: vñ preciosissimū tele genus rbe/
 mēse: cōicata aliis q̄q; galliarū p̄p̄is texunt gloria.
Rbenus z rbenū vtroq; modo dicit pro fluuio gallicę q̄
 de iugo r̄beticęq; alipū vltq; i oceanū pliuada cursum

siu dirigit. Romanis memoraduehaderu ferat ge
tes mur imperij. Virg. Rhenusq bicomis. Dora.
Aut sume rheni: aur pluu' describit arcus.

Rhenones: vestes pellice sicipue ferunt ad vna huma
nu redacte: dicit q calidos teneant renes: siue qz p
vo p pellis dicit: siue q rhenani populi bice peculi
arit vtebant. Cesar co. vj. scribit germanos vii par
tis rhenonu tegmentis.

Rhenus rex thracie: que Homer' scribit cu eqs albis in
autilu troiano: venisse: et a Diomede interfectum.
Quo noie etia dicit' est quida troian' fluvius.

Rhetus gygas: quem Dionysius in leone couersus oc
cidit. Rhet' do mos Troie: in quo Ataxtelamoni
us sepulcrus traditur.

Rheti populi a Tuscis coditi: qui duce Rheto a Gall
puls' alp'es occupauerunt: et a nomine ducia Rheto
codiderunt Rhetia. Hinc rhetice vices: et rheticum
vina: quod inter genera Italiae vina numerat. Ad
vt Stra. libro. iiii. scribit: in montanis rhero: radici
bus nascit: qui populi Ceroni comas vsqz peruene
runt. Rhetia regio Europe est: que vt lib. ij. Prole
refer: ab occasu limites habet monte adulam: et fon
tes Danubij r rheni: ab ortu Lycu fluuu: qui i Da
nubiu epit: r rheniam a Tindelia diuidit. A septen
trione Danubij: A meridie alpihus terminat supra
gallia cisalpin'. Post rhenia vsus oriente sequit' Tin
delicia: cui nouici adpget: Eno tm fluuio disiecta: q
da ea Bauaria appellat.

Rhetor: latine orator: qd differant q orato: sit qui in
iudicijs et cocionibus causas agit: rhetor: qui rhero
ricen proficit. Declamator: qui aut docedi alios: aut
exercendi se gra fictam causam agit: vt in veris post
ea causis possit orare. Aliquando tamen rhero: po
nit pro oratore: rheroica: oratoria. Rhetoricus mo
p rhero: modo p oratore sumit. Rhetorico: artis.
rhero: more loquos. Hero. contra Helui. Rhetori
cati sumus: et in moti declamator: paululu lulumus:
Rhetoriso as: rheroice loquor.

Rheuma matris. latine eruptio siue fluxus dicit. a peca
suo. Ambro. lib. lxxv. Dicitur si ascidentes videas
rheuma quoddam esse ita puit: succusqz intersecant p
ponti de in eunus poru vlotto impetu. pluentes:
vi r pituita dicit' qua suat.

Rhinoceron ontis. r rhinoceros otis. animal quadru
pes habens in nare vnum cornu: vt ait Plini. Beni
tus hostis elephanto: cornu ad saxa limato preparat
se pugne in duncatione: aliu maxime petens: quam
scit suis icibus perua esse. Solinus dicit repandum
esse: id est recuruum eius cornu: r attritu cautibus in
mucronem excitare: pugnare cu elephantib' longitu
dine parem: breuiorem cruribus. Pausanias affir
mat rhinoceronta duo habere cornua: alteru insigni
magnitudine ex naribus extans: alteru quod super
ne erumpit: eriguu quidd' sed validissimu. Hinc saga
cem et prudentem viru nasum rhinoceronis habere
dicimus. Bar. Juuenesq senesq. Et pueri nasu rhi
noceronis habent. Compositu nomen a rhipi voc
quod nasum significat: r reron cornu. Poni et pro
quodam vase olea guttatim fundente: lauantibus se
in balneis. Barci. Beitauit fronte modo me iuuen
cus rhinoceronta De putabis pleno gutto. A Rhi
noceron fit adiectiuu rhinoceronius a. um. vt Cor
nua rhinoceronia.

Rhodos: latine rosa. Inde Lynrhodos et Rhodo
daphne. Et Rhodos nomen vrbis (vt inquit Stra.)
super orientali pntotoio sita: dicta q capulo rose il
lic inuenio sit edificata. Ea portibus olim et vus et
mentibus et reliquis ornamentis tatope ceteras su
perauit: vt nulla putaret equalis: legu prestatia r na
ualis rei pericia adeo valuit: vt annis multis maris

impio potiret: et pyrataz latrocinia sustulicet. Quo
etia nomine dicta est insula in qua ea vrbis est: quam
Plini' Lycie et prima Cydadu scribit esse venen
bus ab oriente. Hec insula nongentoz ac viginti sta
diorum ambitu patet: inter Asiaticas insulas tertia.
Nam Lesbos et Cyprus maiores habetur. Prius
Opbiusa dicta est: deinde Stacia: postea Telchini:
eo q telchines insulam incolerent: quos nonnulli ma
lesicos. alij eximios artifices fuisse tradit: qui eris et
ferri fabricam inuenisse dicitur. Sunt qui hanc insu
lam Carpathio mari assignant: vt ex Lucilliano versu
intelligi licet. Rhodos carpathiu in pelagus seindi
nat aperta. Soli sacra est: qui puella nomine Rho
die amore cap' r bodu ab ea nominauit: vt Rhodo.
libro septo refert. Nam (vt Solinus auctor est) nu
qz ita celi nubila est: vt in sole rhodos no sit. Quum
Rhodi pluisse ob felicitatem insule cecinit Pinda
rus: vbi studia liberaliu artiu r in primis oratorie fa
cultatis flourerunt. In ea fuit admirande magnitudi
nis Colossus: a quo postea rhodiu appellati sunt Lo
lossenses: ad quos apis epistolam scripsit. In ea etia
vrbis opulentissima Lynd': ex qua Lares statuati
qui Colossus exstruxit. A Rhod' sunt adiectiu: rbo
dius: rhodiensis r rhodiacus.

Rhodina: olea e rosae: qd rosacea nostri nu cupauerit.
Rhodina vnguentu: qd sit oleo rosaceo.

Rhododendris frutex: que r rhododaphne noiant: so
lito silis amygdali: sed maiori pinguioriz semie: pa
ter: licet rhoδον και δαρδρον. i. rosa r arbor.

Rhodanus pe. cor. fluu: gallice rhoda rhodioz oppi
do: vt ait Pl. lib. iiii. Hecero. in comento epitole ad
Galatbas. Rhodani rhodioz coloni locauerit. An
annis rhodanus nomen accepit: adeo magni curus
est: vt vir aduersa possit nauigari aq. Ferit bte ame
nem ex alpihus oziri: que Italiam a Gallia diuidit:
no loge a fontibus Rheni et Danubij. Fert p lemā
na lacu: et versus occidentē per Gallia fluens: Ara
rim suscipit. Inde ad meridiem couersus: r Sarā du
citur q suscipiens: apud Idraclea vno ostio: r pau
lo vlti' duobus alijs in mare thyrrenu irrūpit. De
hoc Amb. lib. lxxv. Rhodan' rapido cocitus cursu
thyrreni equozis freta scindit: in q no medio cre fert
nauigantiu periculu: du inter se maris fluct' r annis
fluenta decernit.

Rhodope: mos thracie: Rhodope thracu regina vbi
sepulta est: cu prima cor. Quis. Qua patet vmbro
su rhodope glacialis ad hemu. A Rhodope p noie
prio meretricis thracie: qua Pl. lib. xxxj. scribit se
cisse questu suo pyramide laudatissimā r pseru fuis
se Etopi fabulaz pbi: pma. p. Hic etia rhodopin de
clinationis tertie vocat: vt nctis sit rhodopis idis. A
rhodope fit adiectiuu rhodopeius a. um.

Rhodogune: fuit filia Dard: q post mortē viri nutrice
q illi scdas nuptias suadebat: occidit.

Rhoet' cu oe diph. vide in dicitio Rhetus.

Rhoete mulieres: quaz vuluz rheumatismo: id est flu
uionibus laborant.

Rhoiton a grecis dicit' vinu qd e granis malozupub
cozū expumitur.

Rhombus: greca vox est: significat q figuram quadra
tam solidam: cu latera omnia sunt equalia: anguli do
obliqui tetrapleuros: id est quattuor laterz. Hic sit in
terram iactet: voluit ad similitudinem fere cylindri.
Creban' eo malefice mulieres: ad deducendā lunaz
potis filis cofecto. Quis. Quid roto concita rhom
bo licia. Bar. Que nūc thessalico lunam reducere
rhombō. Propter. Desicidit magico fori sub carmi
ne rhombi. Est r Rhombus pncis gen'. Juue. Inct
dit adnaci spaciū admirabile rhombi. An domū ve
neris. Itē rhomb' est torques siue machinula illa q
p

